

**Фонд “Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва”
Фірма “Юкрейніан соціолоджі сервіс”**

**Проект
“Середня освіта в Україні:
думка батьків”**

***Інформаційні матеріали
загальнонаціонального соціологічного дослідження
батьків учнів загальноосвітньої школи***

Київ – 2015

Інформація підготовлена за результатами соціологічного опитування 1001 респондента, проведеного з 5 по 20 червня 2015 р. Фондом “Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва” та фірмою “Юкрейніан соціолоджі сервіс” за національною вибіркою в м. Києві та 15 областях України.

Опитування проведено по квотній вибірці, за репрезентативною статтю, класами навчання та регіонами України. В матеріалі наведені дані як у відношенні до всіх опитаних так і до тих, хто відповідав на дане запитання.

Опитування проведене на замовлення БФ "Інституту розвитку освіти" за підтримки МФ "Відродження".

Якщо у Вас є діти шкільного віку, в якому класі вони навчаються? (можливі кілька варіантів якщо дітей шкільного віку)

	%
1-4 клас	46.6
5-9 клас	49.9
10-11 клас	16.4

Як би Ви загалом оцінили якість середньої освіти в Україні?

	%
Дуже низька	2.5
Скоріше низька	15.7
Середня	59.3
Скоріше висока	14.0
Дуже висока	0.7
Важко сказати	7.8

Наскільки Ви згодні, з твердженнями що середня освіта в Україні дає добрі знання?

	%
Цілком згоден	7.8
Переважно згоден	56.2
Переважно не згоден	24.7
Зовсім не згоден	4.3
Важко сказати	6.9

Наскільки Ви згодні, з твердженнями що середня освіта в Україні формує світогляд?

	%
Цілком згоден	11.4
Переважно згоден	57.0
Переважно не згоден	20.1
Зовсім не згоден	4.5
Важко сказати	6.9

Наскільки Ви згодні, з твердженнями що середня освіта в Україні готує до майбутнього життя у суспільстві?

	%
Цілком згоден	10.0
Переважно згоден	41.3
Переважно не згоден	26.4
Зовсім не згоден	13.2
Важко сказати	9.1

Наскільки Ви згодні, з твердженнями що середня освіта в Україні виховує громадянина України?

	%
Цілком згоден	14.8

Переважно згоден	54.9
Переважно не згоден	16.6
Зовсім не згоден	4.3
Важко сказати	9.4

Наскільки Ви згодні, з твердженнями що середня освіта в Україні дає усім рівні можливост безкоштовно навчатися?

	%
Цілком згоден	7.9
Переважно згоден	31.5
Переважно не згоден	26.9
Зовсім не згоден	23.7
Важко сказати	9.9

Як би Ви оцінили якість освіти у школі (чи іншому середньому навчальному закладі), де навчається Ваша дитина (діти)? (можливо відзначити кілька відповідей, якщо діти навчаються у різних школах, а якість навчання відрізняється)

	%
Дуже низька	1.3
Скоріше низька	9.5
Середня	63.9
Скоріше висока	20.0
Дуже висока	2.3
Важко сказати	3.0

Наскільки Ви задоволені якістю навчання у школі (чи іншому навчальному закладі), де вчиться Ваша дитина?

	%
Зовсім не задоволений	1.9
Переважно не задоволений	22.1
В основному задоволений	60.8
Повністю задоволений	10.9
Важко сказати	4.3

Наскільки Ви задоволені професійністю викладачів у школі (чи іншому навчальному закладі) де вчиться Ваша дитина?

	%
Зовсім не задоволений	1.7
Переважно не задоволений	17.6
В основному задоволений	59.4
Повністю задоволений	16.5
Важко сказати	4.7

Наскільки Ви задоволені ставленням викладачів до учнів у школі (чи іншому навчальному закладі), де вчиться Ваша дитина?

	%
Зовсім не задоволений	1.8
Переважно не задоволений	16.4
В основному задоволений	58.9
Повністю задоволений	18.4
Важко сказати	4.5

Наскільки Ви задоволені зацікавленістю учнів вчитися у школі (чи іншому навчальному закладі), де вчиться Ваша дитина?

	%
Зовсім не задоволений	6.3
Переважно не задоволений	33.9
В основному задоволений	42.1
Повністю задоволений	8.9
Важко сказати	8.7

Наскільки Ви задоволені атмосферою в школі/класі, де вчиться Ваша дитина?

	%
Зовсім не задоволений	1.4
Переважно не задоволений	12.7
В основному задоволений	59.9
Повністю задоволений	20.1
Важко сказати	5.9

Наскільки Ви задоволені відсутністю корупції у школі (чи іншому навчальному закладі), де вчиться Ваша дитина?

	%
Зовсім не задоволений	10.5
Переважно не задоволений	24.2
В основному задоволений	30.9
Повністю задоволений	13.3
Важко сказати	21.1

Наскільки Ви задоволені позакласною роботою у школі (чи іншому навчальному закладі), де вчиться Ваша дитина?

	%
Зовсім не задоволений	4.1
Переважно не задоволений	22.4
В основному задоволений	45.3
Повністю задоволений	17.0
Важко сказати	11.2

Наскільки Ви задоволені матеріально-технічним забезпеченням у школі (чи іншому навчальному закладі), де вчиться Ваша дитина?

	%
Зовсім не задоволений	11.8
Переважно не задоволений	34.2
В основному задоволений	39.6
Повністю задоволений	7.0
Важко сказати	7.3

Наскільки Ви задоволені можливістю батьків впливати на стан справ у школі (чи іншому навчальному закладі), де вчиться Ваша дитина?

	%
Зовсім не задоволений	9.9
Переважно не задоволений	27.5
В основному задоволений	40.4
Повністю задоволений	9.5
Важко сказати	12.6

Наявність другої дитини шкільного віку.

	%
Так	14.6
Ні	85.4

Наскільки задоволені якістю навчання в учбовому закладі, де навчається друга дитина?

	%
Переважно не задоволений	20.2
В основному задоволений	58.1
Повністю задоволений	14.0
Важко сказати	7.8

Наскільки задоволені професійністю викладачів в учбовому закладі, де навчається друга дитина?

	%
Зовсім не задоволений	0.8
Переважно не задоволений	20.2
В основному задоволений	54.3
Повністю задоволений	13.2
Важко сказати	11.6

Наскільки задоволені ставленням викладачів до учнів в учбовому закладі, де навчається друга дитина?

	%
Переважно не задоволений	14.0
В основному задоволений	58.1
Повністю задоволений	17.8
Важко сказати	10.1

Наскільки задоволені зацікавленістю учнів вчитися в учбовому закладі, де навчається друга дитина?

	%
Зовсім не задоволений	7.8
Переважно не задоволений	34.1
В основному задоволений	41.1
Повністю задоволений	6.2
Важко сказати	10.9

Наскільки задоволені атмосферою в школі/класі в учбовому закладі, де навчається друга дитина?

	%
--	---

Зовсім не задоволений	0.8
Переважно не задоволений	14.7
В основному задоволений	48.1
Повністю задоволений	24.8
Важко сказати	11.6

Наскільки задоволені відсутністю корупції в учбовому закладі, де навчається друга дитина?

	%
Зовсім не задоволений	6.2
Переважно не задоволений	21.7
В основному задоволений	34.9
Повністю задоволений	16.3
Важко сказати	20.9

Наскільки задоволені позакласною роботою в учбовому закладі, де навчається друга дитина?

	%
Зовсім не задоволений	5.4
Переважно не задоволений	21.7
В основному задоволений	44.2
Повністю задоволений	17.1
Важко сказати	11.6

Наскільки задоволені матеріально-технічним забезпеченням в учбовому закладі, де навчається друга дитина?

	%
Зовсім не задоволений	10.1
Переважно не задоволений	31.0
В основному задоволений	41.9
Повністю задоволений	7.8
Важко сказати	9.3

Наскільки задоволені можливістю батьків впливати на стан справ в учбовому закладі, де навчається друга дитина?

	%
Зовсім не задоволений	7.8
Переважно не задоволений	17.1
В основному задоволений	40.3
Повністю задоволений	16.3
Важко сказати	18.6

Як часто Ви буваєте у школі?

	%
Щотижня	23.3
Кілька разів на місяць	21.3
Приблизно раз на місяць	25.1
Кілька разів на рік	26.9

Не буваю у школі взагалі	3.3
--------------------------	-----

Як правило, Ви відвідуєте школу:

	%
З власної ініціативи	40.7
На запрошення вчителя	23.8
На запрошення адміністрації школи	1.8
Буває по-різному	35.1

Чи займається Ваша дитина з репетитором?

	%
Ні	70.5
Так, іноді, коли виникає потреба	18.5
Так, постійно, з одного предмета	7.1
Так, постійно, з кількох предметів	3.9

Якщо Ваша дитина займається з репетитором, то хто він? (можливо відзначити кілька відповідей якщо репетиторів кілька)

	%
Вчитель школи, де навчається дитина	44.2
Вчитель іншої школи	41.9
Викладач вузу	12.3
Інше	4.9

Чи доводилося Вам здавати гроші на потреби навчального закладу?

	%
Так, регулярно	56.1
Так, час від часу	34.5
Було, але дуже рідко	7.3
Ні	2.1

Якщо вам доводилося здавати гроші на потреби навчального закладу, чи було це якимось офіційно, з відповідним списком і підписом?

	%
Так	49.0
Ні	51.0

Якщо в Вашій школі збирають гроші з батьків, то чи звітують, скільки було зібрано і куди пішли ці гроші?

	%
Так	76.1
Ні	13.0
Не знаю	10.9

Чи приймаєте Ви участь у житті школи?

	%
Так, і досить активну	19.6
Так, але незначну	47.0

Фактично ніякої	33.4
-----------------	------

Що особисто Ви готові зробити для школи, де навчається Ваша дитина? (можливо обрати будь яку кількість відповідей)

	%
Брати участь у засіданнях батьківського комітету, наглядової ради тощо	34.9
Давати кошти на потреби школи	35.2
Проводити заняття з певних предметів, де Ви є фахівцем	3.7
Вести гуртки, секції, проводити екскурсії у позаурочний час	5.5
Виконувати роботу по ремонту будівлі школи, прибирання подвір'я тощо	27.3
Інше	0.7
На жаль, у мене немає можливості цим займатися	35.6

Як Ви вважаєте, чи достатньо враховується думка батьків в організації навчально-виховного процесу у навчальному закладі, де вчиться Ваша дитина?

	%
Так, цілком достатньо	27.0
Враховується, але недостатньо	39.5
Зовсім не враховується	15.5
Важко сказати	17.9

Хто має призначати директора школи?

	%
Міністерство освіти і науки	20.5
Місцеві органи влади	31.8
Батьківський комітет, наглядова рада на конкурсних засадах	23.8
Інший	3.8
Важко сказати	20.0

Що б Ви змінили у школі/ліцеї /гімназії, де навчається Ваша дитина (діти)?

	%
Директора	8.6
Деяких вчителів	31.5
Класного керівника	4.1
Батьківський комітет	3.0
Саму школу	6.7
Нічого б не міняв	48.8

За якими основними критеріями, на Вашу думку, потрібно оцінювати ефективність роботи організації, що надає освітні послуги, зокрема навчального закладу? (відзначаються не більше . найбільш значущих відповідей)

	%
Успішність учнів	71.8
Динаміка зміни успішності учнів	24.6
Перемоги учнів у конкурсах, олімпіадах, змаганнях	41.8
Подальша доля випускників	40.3
Професійний рівень педагогічного та іншого персоналу	50.8
Стабільність педагогічного колективу	27.8
Рівень та якість додаткових послуг (харчування, медичний супровід тощо)	29.3

Динаміка зміни стану здоров'я учнів	11.6
Задоволеність учнів та їх родин	36.9
Рівень партнерства адміністрації, педагогів та батьків	19.1
Використання нових технологій та методів навчання	30.0
Якість матеріально-технічної та навчально-методичної бази	30.5
Стан будівлі навчального закладу	10.8
Інше	0.2

Чи плануєте Ви навчання Вашої дитини після школи у вищому навчальному закладі?

	%
Так, безумовно	48.6
Скоріше за все, так	29.7
Скоріше за все, ні	5.5
Ні	2.4
Зараз важко сказати	13.7

Якщо Ви плануєте навчання Вашої дитини у вузі, то чому? (лише 1 варіант відповіді)

	%
Хочеться, щоб дитина отримала високий рівень освіти	39.7
З вищою освітою більше шансів знайти хорошу роботу	38.8
Вища освіта - це престижно	5.5
Зараз вища освіта - це просто норма, у вузи йдуть всі	7.1
Інше	0.4
Важко сказати	8.6

Що, на Вашу думку, повинно мати вирішальне значення при зарахуванні абітурієнтів до вищих навчальних закладів? (лише 1 найбільш значущий варіант відповіді)

	%
Результати зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО)	34.3
Середній бал атестату	18.4
Оцінки, отримані при здачі вступних іспитів, що їх проводитимуть вищі навчальні заклади	19.1
Мотиваційне есе	2.1
Результати співбесіди у вищому навчальному закладі	8.8
Інше	0.3
Важко сказати	17.0

Чи знаєте Ви, які новації пропонуються у проекті «Закону про освіту»?

	%
Так, знаю	11.8
Щось про це чув	39.1
Не знаю	49.1

Як Ви ставитеся до пропозиції запровадити 12-річну загальну середню освіту?

	%
Підтримую	10.2
Не підтримую	68.5
Важко сказати	21.3

Як Ви ставитесь до впровадження таких етапів у середній школі: початкова школа (1-5 клас) базова середня (6-9 клас), старша школа (10-12 клас)?

	%
Підтримую	24.5
Не підтримую	48.0
Важко сказати	27.4

У проекті «Закону про освіту» старша школа включатиме три типи закладів: професійний ліцей, коледж, академічний ліцей (підготовка до ступу до вузу). Як Ви ставитесь до пропозиції вступу до академічного ліцею за результатами зовнішнього тестування?

	%
Підтримую	30.0
Не підтримую	34.5
Важко сказати	35.4

Чи підтримуєте Ви об'єднання малокомплектних шкіл (за винятком початкових шкіл у сільській місцевості)?

	%
Так, підтримую	12.3
Так, але за умови, гарантованого транспорту для доставки учнів у іншу школу	32.9
Ні, не підтримую	35.5
Важко сказати	19.2

Чи підтримуєте Ви скорочення літніх канікул?

	%
Так	2.5
Ні	89.7
Важко сказати	7.8

Які сьогоднішні проблеми середньої освіти в Україні Вам здаються найбільш серйозними, що потребують вирішення у найближчі роки? (можливо обрати будь-яку кількість відповідей)

	%
Низький рівень знань учнів	33.5
Застарілі програми і методики	41.6
Корупція, підкуп вчителів деякими батьками	38.7
Погані підручники	35.7
Слабка матеріально-технічна база шкіл	49.2
Низький професійний рівень викладачів	19.2
Слабка зацікавленість дітей отримувати знання	50.4
Низький рівень оплати праці працівників середньої ланки освіти	33.7
Відсутність зв'язку між професійністю вчителя і його заробітною платою	23.5
Відсутність реального впливу громадськості (наглядових рад шкіл, батьківських комітетів тощо) на навчально-виховні процеси у середніх навчальних закладах	19.8
Недостатній рівень самостійності середніх навчальних закладів	16.1
Відсутність відповідальності середніх навчальних закладів за якість навчання	20.7
Нерівний доступ дітей до якісної освіти, залежність від розміру батьківського гаманця	29.2
Інше	1.4
Важко сказати	5.6

Які першочергові кроки для покращення якості освіти у середніх навчальних закладах, на Вашу думку, слід здійснити? (можливо обрати будь-яку кількість відповідей)

	%
Підвищити оплату праці викладачів	52.1
Створити нові програми, які більше б відповідали вимогам сучасності	56.4
Укрупнити малокомплектні школи	10.7
Ввести систему зовнішнього тестування для випускників шкіл як вимір якості навчання	18.1
Боротися з усіма проявами корупції і нечесності у середніх навчальних закладах	49.3
Налагодити співпрацю з кращими навчальними закладами за кордоном, практикувати стажування викладачів та кращих учнів	37.0
Надати більше самостійності директорам шкіл та педагогічним колективам	24.5
Залучати бізнес для вирішення проблем освіти	25.2
Надавати державні стипендії кращим учням з незаможних сімей	37.1
Провести ліцензування викладачів, і звільняти тих, хто не відповідає вимогам професії	28.3
Створити дієву систему підвищення кваліфікації вчителів	26.7
Надати реальні права організаціям батьків при навчальних закладах	21.3
Інше	1.9
Важко відповісти	5.1

Хто повинен ініціювати реформування освітньої галузі? (відзначаються не більше 3 найбільш значущих відповідей)

	%
Президент та Уряд	15.2
Міністерство освіти і науки	67.9
Педагоги	54.3
Громадські організації	14.6
Батьки	25.4
Роботодавці	2.2
Інший	0.2

Чи вважаєте Ви реформу освіти в середній школі можливою?

	%
Так	61.8
Ні	11.7
Важко сказати	26.5

Якщо Ви вважаєте за потрібне проводити реформи в школах, то коли?

	%
В найближчий рік	25.3
В найближчі п'ять років	37.9
У віддаленій перспективі	18.2
Важко сказати	18.7

Як Ви вважаєте, чи призведуть реформи освіти в Україні до покращення її якості чи ні?

	%
Звичайно, так	24.1
Так, але не відразу, а в перспективі	46.8
Ні, ситуація тільки погіршиться	7.8
Важко сказати	21.3

Соціально-демографічні характеристики

Стать

	%
Чоловік	24.9
Жінка	75.1

Вік

	%
До 30 років	11.2
30-54 роки	83.2
55 років та більше	5.6

Рівень освіти

	%
Незакінчена середня	1.1
Загальна середня	13.6
Середня спеціальна	46.4
Вища	39.0

Рід занять

	%
Керівник (заступник керівника) підприємства, установи, підрозділу	4.5
Спеціаліст технічного профілю (з вищою або середньою спеціальною освітою)	11.7
Спеціаліст гуманітарного профілю у галузі науки, культури, освіти, охорони здоров'я, виховання тощо (з вищою або середньою спеціальною освітою)	14.8
Працівник правоохоронних органів, військовослужбовець	2.0
Підприємець (бізнесмен)	4.8
Службовець із складу обслуговуючого персоналу (без спеціальної освіти)	7.7
Кваліфікований робітник	19.5
Різноробочий, підсобний робітник	6.7
Сільськогосподарський робітник, фермер	3.7
Непрацюючий пенсіонер	2.8
Домогосподарка	17.3
Не маю постійного місця роботи, але підробляю при нагоді у різних місцях	3.2
Тимчасово не працюю і не маю джерел доходу	1.0
Інше	0.3

До якого майнового прошарку Ви відносите Вашу сім'ю?

	%
До заможних	1.2
До вище середнього	6.4
До середнього	59.3
До нижче середнього	32.1
До найбіднішого	1.0

Ким Ви доводитеся учню?

	%
Мати	71.3
Батько	23.4
Дідусь	1.4
Бабуся	3.5
Інший	0.4

У якій школі навчається Ваша дитина? (якщо школярів кілька, позначаються усі варіанти)

	%
Загальноосвітня середня школа	78.5
Спеціалізована школа з поглибленим вивченням окремих предметів	9.3
Ліцей, гімназія, колегіум	12.2
Інше	0.3

Якщо школа (ліцей, гімназія та ін.), де навчається дитина, спеціалізована, то якого сам профілю?

	%
Соціально-гуманітарний	33.5
Природничо-математичний	24.6
Фізкультурно-військовий	1.0
Художньо-естетичний	3.0
З поглибленим вивченням іноземних мов	36.9
Інше	2.0

Яка в середньому оцінка успішності Вашої дитини?

	%
4-6 балів	4.7
7-9 балів	61.3
10-12 балів	34.0

Якщо у школі навчається і друга Ваша дитина, то який середній бал її успішності?

	%
4-6 балів	2.4
7-9 балів	65.6
10-12 балів	32.0

Тип населеного пункту

	%
Місто більше 500 тисяч жителів	21.4
Місто 250 - 499 тисяч	6.8
Місто 50 - 249 тисяч	22.3
Місто до 50 тис. жителів	14.4
Селище міського типу	4.6
Село	30.5

Область:

	%
Вінницька	7.6
Волинська	7.4
Дніпропетровська	8.1
Донецька	4.4
Закарпатська	6.9
Запорізька	4.3
Київська	8.0
Кіровоградська	5.7
Львівська	7.0
Одеська	6.3
Полтавська	3.3
Сумська	5.5
Тернопільська	6.9
Харківська	6.2
Херсонська	5.8
Київ	6.7